

KONVERENTS
**EESTI HELIKUNSTI
JA MUUSIKAKULTUURI
ARENGUSUUNAD**

24.–25. november 2022
EMTA kontserdi- ja teatrimaja

Korraldusmeeskond: Kadri Lassmann, Hanneleen Pihlak, Kaie Tanner, Evelin Värva

Saalide haldus ja tehniline meeskond: Katrin Kvade, Kristers Laurinš,
Marta Ojasoo, Saamuel Pedosk, Eduard Reitman, Oliver Rikkas, Nikita Šiškov,
Villem Tiits, Marek Vilba

Bukleti koostajad ja toimetajad: Hanneleen Pihlak, Kaie Tanner
Tõlked: Hanneleen Pihlak

Kujundus ja küljendus: Maite Kotta

Täname:

Sisukord

PRAKTIILINE INFO	2
AJAKAVA	3
ETTEKANDED	7
Kunstmuusika jätkusuutlik tulevik	8
Sustainable future of art music	10
Seppo Kimanen	
Eesti interpreet kodus ja välismaal	12
Henry-David Varema	
Eesti helilooming teel tulevikku	14
Märt-Matis Lill	
Tänapäevased väljakutsed ja suundumused rahvusvahelises muusikaelus ning Euroopa Muusikanõukogu roll selles valdkonnas	16
Today's trends, challenges and directions in international music life, and the role of EMC in the field	18
Joanna Grotkowska	
Eesti Muusikanõukogu 30	20
Ivari Ilja	
Üldhariduse roll teadliku kontserdipubliku kujundamisel	21
Kristi Kiilu	
Muusikaline huviharidus kui professionaalsuse taimelava	23
Piret Rips-Laul	
Huvikoolist muusikakõrgkoolini.	24
Muusikakoolide õpilaste tulevikuvaated	
Piret Rips-Laul, Kaie Tanner	
KONTSERDID	27

PRAKTILINE INFO

Toimumiskoht

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia
Tatari 13
eamt.ee

Sissepääs konverentsile Sakala tänava poolt

WiFi-võrk: EAMT public
parool: pianoplayer

Konverentsist ülekannet ei toimu, kuid EMTA salvestab valiku esinemistest, mis hiljem tehakse järelvaatamiseks kättesaadavaks.

Konverentsi kohvipausid on korraldaja poolt. Lõunapausi ajal on võimalik leida sobiv söögikoht EMTA kontserdi- ja teatrimaja ümbruses.

Eesti Muusika Nädala kontsertide piletiinfo

23.–27. novembrini toimub Eesti heliloomingule pühendatud muusikafestival Eesti Muusika Nädal, kus esineb Eesti interpreetide paremik.

Konverentsil osalejatel on võimalik saada 24. novembril kell 19.00 ja 25. novembril kell 19.00 EMTA suures saalis toimuvatele kontsertidele kindla istekohaga tasuta pilet, osaleja kaaslasel on võimalik osta sooduspilet. Info pileti või kaaslase sooduskoodi osas saadetakse registreerimisel märgitud e-posti aadressile.

AJAKAVA

Neljapäev, 24. november

EMTA kontserdi- ja teatrimaja suur saal

- 14.00 Konverentsi avamine
- 14.15–14.45 **Avaettekanne: Sustainable Future of Art Music / Kunstmuusika jätkusuutlik tulevik** (inglise keeles)
Seppo Kimanen, Kuhmo kammermuusika festivali asutaja ja kauaaegne kunstiline juht (Soome)
- 14.50–15.10 **Eesti interpreet kodus ja välismaal**
Henry-David Varema (Eesti Interpreetide Liit)
- 15.15–15.35 **Eesti helilooming teel tulevikku**
Märt-Matis Lill (Eesti Heliloojate Liit)
- 15.35–16.00 kohvipaus
- 16.00–17.30 **paneeldiskussioon „Eesti helikunsti hetkeseis“**
Paneelis osalevad Piret Hartman (Kultuuriministeerium), Maarit Kangron (Eesti Kontsert), Märt-Matis Lill (Eesti Heliloojate Liit), Marko Lõhmus (Eesti Muusikafestivalid), Ott Maaten (Rahvuskooper Estonia), Henry-David Varema (Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia, Eesti Interpreetide Liit). Vestlust juhib Ivari Ilja (Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia, Eesti Muusikanõukogu).
- 17.30 kohvipaus
- 19.00 **Festival Eesti Muusika Nädal**
Lepo Sumera autorikontsert

Reede, 25. november

EMTA kontserdi- ja teatrimaja suur saal

- 9.30 hommikukohv
- 10.00–10.25 **Today's trends, challenges and directions in international music life, and the role of EMC in the field / Tänapäevased väljakutsed ja suundumused rahvusvahelises muusikaelus ning Euroopa Muusikanõukogu roll selles valdkonnas** (inglise keeles)
Joanna Grotkowska (Euroopa Muusikanõukogu juhatuse liige, Poola)
- 10.30–10.50 **Eesti Muusikanõukogu 30**
Ivari Ilja (Eesti Muusikanõukogu president)
- 11.00–12.30 **paneeldiskussioon "Classical music in Europe today and in the future" / „Süvamuusika tänases Euroopa kultuuriruumis“** (inglise keeles)
Paneelis osalevad Paul Meyer zu Schwabedissen (Askonas Holt, UK/Saksamaa), Joanna Grotkowska (Euroopa Muusikanõukogu, Poola), Esper Linnamägi (Eesti Filharmoonia Kammerkoor), Maarit Kangron (Eesti Kontsert). Moderaator Henry-David Varema.
- 12.30–13.45 lõuna
- 13.45–14.25 **Noorte talentide lõunakontsert** (Noorteakadeemia)

EMTA kontserdi- ja teatrimaja *black box*

- 14.30–14.50 **Üldhariduse roll teadliku kontserdipubliku kujundamisel**
Kristi Kiilu (Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia)
- 14.55–15.15 **Muusikaline huviharidus kui professionaalsuse taimelava**
Piret Rips-Laul (Eesti Muusikakoolide Liit)
- 15.20–15.40 **Huvikoolist muusikakõrgkoolini. Muusikakoolide õpilaste tulevikuvaated**
Eesti Muusikakoolide Liidu uuringu tutvustus, Piret Rips-Laul (Eesti Muusikakoolide Liit) ja Kaie Tanner (Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia)
- 15.40–16.00 kohvipaus
- 16.00–17.30 **paneeldiskussioon „Kõrgkoolieelne muusikaharidus Eestis: traditsioonid ja tulevik“**
Paneelis osalevad Tõnis Lukas (Haridus- ja Teadusministeerium), Timo Steiner (MuBa), Mihkel Poll (Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia, Eesti Interpreetide Liit), Karin Veissmann (VHK Muusikakool), Andres Teppo (Eesti Muusikakoolide Liit). Moderaator Marko Lõhmus.

EMTA kontserdi- ja teatrimaja suur saal

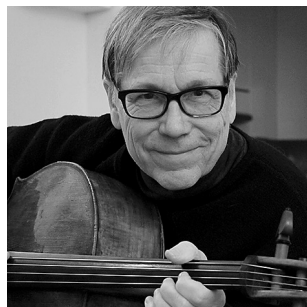
- 19.00 **Festival Eesti Muusika Nädal**
Tõnu Kõrvitsa autorikontsert

ETTEKANDED

Kunstmuusika jätkusuutlik tulevik

Seppo Kimanen

Kuhmo kammermuusika festivali asutaja ja kauaaegne kunstiline juht

Euroopa klassikalise muusika väärtus on vaieldamatu ja püsiv. 500 aasta vanused viiulid on endiselt kasutusel, Monteverdi 400 aastat tagasi kirjutatud muusikat esitatakse endiselt sageli.

Kunstmuusika roll on aga viimasel ajal muutumas. Kommertsiaalsus, globaliseerumine ja digitaliseerumine on kõigis turule orienteeritud riikides kultuurile tohutut mõju avaldanud. Konkurentsipüsimeks loovad meelelahutusettevõtted pidevalt uusi trende, mida hoogustab massiivne ja oskuslik turundus. Kunstmuusikaga tegelejaid huvitab tavaliselt kvaliteet, vaimne areng, eneseväljendus ja elu sügavam mõte. Moesuundade järgimisega nad ei hiilga. Sümfoonia kirjutamine võtab liiga kaua aega.

Globaliseerumine on loonud Euroopa kunstmuusikale uusi turge Aasias. Samal ajal jõuab Euroopasse tohtu hulk senitundmatut teiste kultuuride muusikat. Näiteks Indias armastavad paljud Euroopa kunstmuusikat. Samadele inimestele võib meeldida ka 16. sajandi mogulite dhrupad muusika. Kultuurivahetus toimub iga päev ja see on hea, kuid vaba aeg on piiratud. Suur osa kõikide kultuuride parimast kunstist loodi aristokraatlikes ringkondades, kus vaba aega oli piiramatult. Selline elustiil on tänapäeval haruldane. Info hulk on nii suur ja mitmekesine, et kõikide elu on killustatud.

Digitaliseerimine ja uued tehnoloogiad mõjutavad muusikat põhjalikult. Loomeprotsessid on arvutite tõttu muutunud. Nõudlus uue muusika järele kasvab sellistes valdkondades nagu filmimuusika, video- ja arvutimängude muusika, tervendav muusika, kuid mitte sümfooniate, ooperite või kammermuusika osas.

Covid-19 ja Ukraina sõda on juba iga Euroopa riigi majandust koormanud. Loodetavasti on see vaid ajutine. Kuid igal juhul on vaja uusi nägemusi ja energiat, et kunstmuusika oleks tulevikus jätkuvalt eluline osa.

Nendel segastel aegadel vajame kunstmuusika õitsengu hoidmiseks erakordset pühendumust, idealismi ja entusiasmi. Peab valitsema tõeline kirk kvaliteedi vastu. Õnneks juhtub kunstis imesid: kõrgeim idealism muutub tihti realismiks. Iga inimene saab kunstis ja ühiskonnas midagi muuta. Miks mitte alustada kohe? Oma ettekandes pakun välja mõned ideed, mida kunstmuusika austajad peaksid tõsiselt kaaluma.

Seppo Kimanen (s 1949 Helsingis) õppis tšellot Sibeliuse Akadeemias Erkki Rautio juures ja Pariisi konservatooriumis André Navarra juhendamisel. Debüütkontsert toimus Helsingis 1969. aastal. Kimanen on olnud Tateno trio (1971–80) ja Sibeliuse nimelise keelpillikvarteti (1980–2013) liige. Ta oli Soome raadio sümfooniaorkestri soolotšellist (1974–77) ning õpetas Sibeliuse Akadeemias tšellot ja kammermuusikat (1976–91).

Kimanen on Kuhmo kammermuusika festivali asutaja (1970) ja tegutses selle kunstilise juhina 35 aastat. Ta on olnud ka Jaapani, endise Jugoslaavia, Tšiili ja Saksamaa muusikafestivalide kunstiline nõustaja või juht. 2005. aastal määrati Kimanen Londoni Soome Instituudi direktoriks ja 2007. aastal sai temast Soome saatkonna kultuurinõunik Tokyos. Pärast Soome naasmist 2010. aastal pani ta aluse uuele festivalile Kauniainen linnas. Ta on kirjutanud neli muusikateemalist raamatut ning jätkab loengute pidamise ja muusikafestivalide kunstilise nõustamisega üle maailma.

Sustainable future of art music

Seppo Kimanen

Founder of Kuhmo Chamber Music Festival and long-time artistic director

The value of European classical music is undisputable and long lasting. 500 years old violins are still in use, 400 years old Monteverdi music is still frequently performed.

However, the role of art music has lately been changing. Commercialism, globalisation and digitalisation have had an enormous impact on culture in all market-oriented countries. To stay in the business entertainment companies create constantly new trends boosted with massive and skilful marketing. Those involved in art music are usually interested in quality, spiritual growth, self-expression and profound meaning of life. They are poor in fashionable trends. It takes too long to write a symphony.

Globalisation has created new markets for European art music in Asia. At the same time Europeans welcome a massive wave of previously unknown ethnic music. Many people for example in India love European art music. The same people might also like 16th century Dhrupad music of Mughal kings. Cultural exchanges happen daily, which is good, but there is a limit to available free time. Much of the best art of all cultures was created in the aristocratic circles with limitless free time available. That kind of lifestyle is rare today. The amount of information is so massive and diverse that everyone's life is fragmented.

Digitalisation and new technologies impact music fundamentally. Creative processes have changed because of computers. Demand for new music is growing in areas like film music, game music, healing music, but not in symphonies, operas or chamber music.

Covid-19 and the war in Ukraine have already troubled the economy in every European country. Hopefully that is only temporary. But in any case, new visions and energy are needed to keep art music a vital part of life in the future.

At these turbulent times we need extraordinary commitment, idealism and enthusiasm to keep art music flourishing. Genuine passion for quality must prevail. Fortunately, in the arts miracles happen: the very highest level of idealism often turns to realism. Every individual can make a difference in the arts and society. Why not start now? In my speech I shall suggest some ideas that lovers of art music should seriously consider.

Seppo Kimanen (b 1949 in Helsinki) studied cello at Sibelius Academy with Erkki Rautio and at Paris Conservatory with André Navarra. Debut recital in Helsinki in 1969. Kimanen has been a member of the Tateno Piano Trio (1971-80) and Jean Sibelius String Quartet (1980-2013). He was the 3rd solo cellist of the Finnish radio symphony orchestra (1974-77) and taught cello and chamber music at Sibelius Academy (1976-91).

Kimanen is the founder of Kuhmo Chamber Music Festival 1970 and acted as its artistic director for 35 years. He has also been advisor or director of music festivals in Japan, former Yugoslavia, Chile and Germany. In 2005 Kimanen was appointed as director of the Finnish Institute in London and in 2007 became cultural counsellor of the Finnish Embassy in Tokyo. After returning to Finland 2010 he created a new festival in the city of Kauniainen. He has written four books on music and continues to give lectures and to advise music festivals worldwide

Eesti interpret kodus ja välismaal

Henry-David Varema

Eesti Interpreetide Liidu esimees

Kunst, sealhulgas kunstmuusika loomine ja esitamine on inimeste loomingulisuse väljendus, mis lähtub vastuste otsimisest sügavamatele küsimustele elu ja maailma kohta, püüdes seda teha vaimsel tasandil, lahutatuna igapäeva argielust ja keskkonnast. Muusika on oma olemuselt lähemal inimeste emotsioonidele, intuitsioonile, nende lootustele ja muredele. Kunstmuusika kultuur on palju enam kui vaid meelelahutus, milleks seda sageli peetakse. See on Euroopa ja tegelikult kogu lääne tsivilisatsiooni oluliseks väljenduseks ja sümboliks. Kuid kohati tundub, et meil on vaid ähmane ja puudulik teadlikkus meie ühiskonna väärtustest. Arutelud selle üle, kuidas arendada interpretatsioonikunsti, peavad seetõttu algama nende väärtuste teadvustamisest ning alles seejärel saab hakata otsima vahendeid ja lahendusi. Riigiti võivad need olla väga erinevad, kuid on selge, et Eestis ei piisa erinevate kunstiliikide säilitamisel meelelahutustööstuse toimimismehhanismidele lootmisest. Loovisikute palgad on kindlasti üheks meetmeks, mis võimaldaksid kunstieriala valinud inimestel Eestis paremini tegutseda.

EIL on teinud ettepaneku luua interpretatsiooni tasustamiseks eraldi toetusprogramm sarnaselt uute heliteoste tellimise programmile eesmärgiga väärtustada meie tippinterpreete. Ühtlasi näeme, et ebavõrdsust tuleks vähendada kontserdikorraldajate poolt, kes on rahataotluste esitajad ja projektide eelarvete juhid – interpreedi tasu ei tohiks olla esmane kokkuhoiukoht. Eeldades, et loovisikute riikliku rahastamise võimalused jäävad ka tulevikus piiratuks, tuleb Eestis arendada keskkonda, mis kunstimetseenlust paremini toetaks. Kõigi toetusmeetmete lähtekohaks saab aga olla vaid väärtussüsteem, mis ei soodusta kunstmuusika edasist marginaliseerumist meie ühiskonnas.

Henry-David Varema on Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia õppejõud ning käeoleval ajal töötab akadeemia loometegevuse ja välissuhete prorektorina. Ta on esinenud kammermuusikuna rahvusvahelistes muusikakeskustes Londonis (Wigmore Hall), Pariisis (Théâtre du Châtelet), Berliinis (Philharmonie), Münchenis (Herkulesaal), Madridis (Auditorio Nacional de Música), Zürichis (Tonhalle), Hongkongis. (City Hall Concert Hall), Tokyos (Suntory Hall), Sydneys (City Recital Hall), Melbourne'is (Hamer Hall), New Yorgis (Carnegie Hall Weill Hall) ja suurtel festivalidel nagu Gstaad, Rheingau, Schwarzenberg, Salzburg, Schleswig- Holstein ja Edinburgh. Aastatel 2003–2009 oli ta Berliinis resideerinud rahvusvaheliselt hinnatud keelpilli-kvarteti Petersen Quartett liige, mille salvestusi on tunnustatud mitmete auhindadega nagu prestiižne Preis der Deutschen Schallplattenkritik ja ECHO Classic auhind. Ta on olnud Rahvusooper Estonia pikaajaline soolotšellist, külaliskontsertmeister Münchener Kammerorkestris ja Aucklandi Philharmonia sümfooniaorkestris ning töötanud 2014. aastal ühe hooaja Sydney Sümfooniaorkestri tšellorühma abikontsertmeistrina. Kammermuusikuna annab ta regulaarselt kontserte koos Mihkel Polli ja Mari Polli, Sten Lassmanni, Triin Ruubeli, Johanna Vahemärgi, Toomas Vavilovi ning paljude teistega.

Eesti helilooming teel tulevikku

Märt-Matis Lill

Eesti Heliloojate Liidu esimees

Eesti helilooming on kahtlemata üks eesti kultuuri lipulaevu. On hämmastav, et vaatamata oma üsna hilisele algusele suutis eesti professionaalne helikunst tõusta erakordselt kiiresti Euroopa tipptasemeni. Seda taset on eesti heliloojad hoidnud tänase päevani. Lähiajaloo perspektiivis algas eriti viljakas aeg taasiseseisvumise järel, kui heliloojate jaoks avanesid võimalused minna õppima ja resideerima olulistesse ja suurtesse muusikakeskustesse väljaspool Eestit. See kõik on andnud siinsele heliloomingule väga suure eriilmelisuse ja vaheldusrikkuse. Kui eesti heliloojaid puudutavatest probleemidest rääkida, siis neid on laias laastus kahte tüüpi. Ühelt poolt on need seotud eriala jätkusuutlikkusega, kuivõrd tasud ja rahalised võimalused tipptasemel heliloojana tegutsemiseks on väga piiratud, ja elukalliduse tõus on seda ainult süvendanud. Teisalt puudutab heliloojaid kindlasti ka üldisem helilooja mõiste ähmastumine, mis on Eesti kultuuriruumis üsna massiliseks muutunud.

Märt-Matis Lill õppis kompositsiooni Lepo Sumera juures Tallinna Muusikakeskkoolis ja Eesti Muusikaakadeemia prof. Eino Tambergi ja prof. Lepo Sumera juhendusel, Sibiliuse Akadeemia magistrantuuris Veli-Matti Puumala juures. Ta on end kompositsiooni alal täiendanud Louis Andriesseni, Michael Jarrelli, Luca Francesconi ja Magnus Lindbergi meistrikursustel, IRCAM-i suvekursustel ja Centre Acanthes'i suvekursustel. Lill on täiendanud end ka Helsingi Ülikoolis japanoloogia, sinoloogia ja filosoofia alal.

Ta on olnud Pärnu Nüüdismuusika Päevade kunstiline juht, Eesti Arnold Schönbergi Ühingu esimees ning alates 2014. aastast Eesti Heliloojate Liidu esimees.

Märt-Matis Lilli helikeeles ühinevad lääne sonoristlik muusikakontseptsioon ja ida muusikale omane rafineeritud ja keskendunud kõlatunnetus. Tema muusikas valitseb hingamine ja kõlasündmuste kordumatuse printsiip. Sageli põimuvad muusikaga luuletekstid, paljud teosed on inspireeritud poeetilistest kujutlustest.

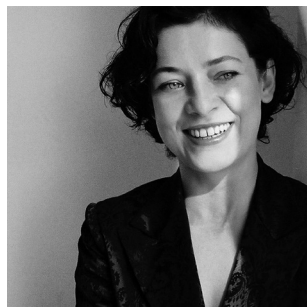
Tema teoseid on esitatud festivalil paljudel olulistel festivalidel ja kontsertidel Eestis ja väljaspool.

Märt-Matis Lill on pälvinud Heino Elleri nimelise loomingupreemia, festivali „Eesti muusika päevad” heliloojapreemia, Eesti Muusikanõukogu heliloojapreemia, riigi kultuuripreemia, Kultuurkapitali aastapreemia ning LHV Au-tasu.

Tänased väljakutsed ja suundumused rahvusvahelises muusikaelus ning Euroopa Muusikanõukogu roll selles valdkonnas

Joanna Grotkowska

Euroopa Muusikanõukogu juhatuse liige

Osaleme Euroopa Muusikanõukogus suurima rõõmuga paljude muusikaelu valdkondade taasavamisel pärast arvukaid COVID-19 pandeemiast tingitud sulgemisi. Loodame, et ühiskonnad taastuvad pandeemiast ja avalikes aruteludes suureneb muusikasektori ühiskondlik osatähtsus, et muusikasektori kunstilist, sotsiaalset ja majanduslikku väärtust, sealhulgas valdkonna professionaalide õiglast tasustamist ja väärilist sotsiaalset staatust täielikult tunnustatakse.

Sellegipoolest on pandeemia Euroopa muusikasektorit rängalt mõjutanud ja see on endiselt taastumas. Samal ajal seisavad ees uued ja veelgi suuremad takistused. Ukraina sõja tagajärjel tekkinud energiakriis, inflatsioon ning poliitiline ja humanitaarkriis esitavad uusi ja seniolematuid väljakutseid.

Väljakutseid suurendab veelgi kliimakriis. Muusikavaldkond peaks tähelepanu pöörama ka sellele, kuidas kaasa aidata süsiniku jalajälje vähendamisele ja luua strateegiaid kliimamuutustega kohanemiseks. Euroopa Muusikanõukogus püüame nii palju kui võimalik aidata oma liikmeid nende väljakutsetega tegeleda. Oleme viimaste kuude ja aastate jooksul mõistnud, et koostöö on kriiside ajal olulisem kui kunagi varem. Pakume võimalusi kontaktide loomiseks mitmetel veebis ja kohapeal toimuvatel sündmustel. Lisaks on EL andnud meile volituse rahastuse ümberjaotamiseks. Oleme toetanud muusikasektori rohelist, digitaalset ning õiglast ja vastupidavat taastumist MusicAIRE projekti kaudu ning uurinud jätkusuutlikkuse aspekte SHIFT projektis.

Kuid Euroopa Muusikanõukogu tegevuse keskmes ei ole üksnes meie liikmete ja teiste muusikavaldkonna esindajate otsene toetamine. Tegutseme ka huvikaitse tasandil, et parandada muusika raamtingimusi Euroopas ja

toetada abivajajaid. 2022. aasta märtsis väljendasime oma solidaarsust Ukrainaga. Koos väga suure hulga Euroopa muusikavõrgustikega pöördusime ELi komisjoni voliniku Mariya Gabrieli poole, toetamaks mitmekesise muusikategevuse rahastamist Euroopas. Rahvusvahelise Muusikanõukoguga toetame sõjapiirkondades või diktatuuririikides olevaid kunstnikke, viidates alati Rahvusvahelise Muusikanõukogu poolt sõnastatud viiele muusikaõigusele.

Joanna Grotkowska on muusikaajakirjanik, raadioprodutsent ja Poola muusikaelu korraldaja, Poola Muusikanõukogu juhatuse asepresident. Pärast Varssavi ülikooli lõpetamist asus ta tööle Rahvusvahelise Uue Muusika Ühingu Poola sektsioonis ja Poola Raadio 2-s. Alates 2013. aastast on ta Poola raadio delegaat rahvusvahelise muusikanõukogu IMC korraldatud rahvusvahelisel heliloojate rostrumil. Tema koostöö Euroopa Muusikanõukoguga sai alguse 2015. aastal Varssavis toimunud publiku kujundamise töötoast. 2018. aastal valiti ta Euroopa Muusikanõukogu juhatuse liikmeks.

Today's trends, challenges and directions in international music life, and the role of EMC in the field

Joanna Grotkowska

Board member of the European Music Council

It is with great pleasure that at EMC we participate in the re-opening of many parts of the music life after numerous lockdowns caused by the COVID-19 pandemic. We hope that societies will recover from the pandemic and that the societal relevance of the music sector will increase in public debates, with full acknowledgement of the artistic, social and economic value of the music sector, including fair and just remuneration for professionals in the music sector and a reliable social status.

Nevertheless, the music sector in Europe has been severely affected by the pandemic and is still in the process of recovering. At the same time, new and even greater hurdles are lying ahead of it. The energy crisis, inflation as well as the political and humanitarian crisis arising as a consequence from the war in Ukraine are posing new and unprecedented challenges.

The climate crisis adds up to the challenges. The music needs to reflect how to contribute to the reduction of carbon footprint emissions and to build strategies to adapt to climate change.

At EMC, we try to help our members as much as we can to address these challenges. We realised over the past months and years that staying together is more important than ever in times of crises. We propose networking opportunities with a number of online and on sight events. Furthermore we have been mandated by the EU to redistribute funding for a green, digital as well as just and resilient recovery through the Music Aire project and we have looked into different aspects on sustainability in the SHIFT project.

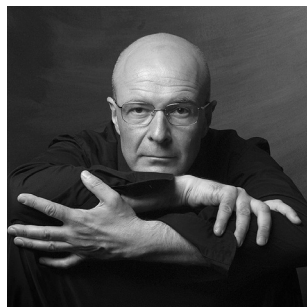
But not only the direct support of our members and other actors in the music field is at the core of EMCs activities. We also act on an advocacy level to improve the framework conditions for music in Europe and to support those in need. In March 2022 we expressed our solidarity with the Ukraine, with a great number of European music networks we approached EU commission Gabriel for financial support for all types of musical activities in Europe and together with the International Music Council we are speaking up for artists at risks in war zones or regions under dictatorship, always referring to the IMC Five Music Rights.

Joanna Grotkowska is a music journalist, radio producer, and organiser of the music life in Poland, vice president of the Polish Music Council' Board. After graduating from the University of Warsaw she started to work in the International Society for Contemporary Music, Polish Section, as well as in the Polish Radio 2. Since 2013 she is the delegate of Polish Radio at the IMC International Rostrum of Composers. Her collaboration with the EMC started in 2015 from the Share & Learn: Audience Development Workshop in Warsaw. In 2018 she was elected as a member of the EMC Board.

Eesti Muusikanõukogu 30

Ivari Ilja

Eesti Muusikanõukogu president

Ettekanne on pühendatud Eesti Muusikanõukogu 30. aastapäevale ja annab põgusa ülevaate organisatsiooni ajaloost. Käsitletakse muusikanõukogumõju Eesti muusikavaldkonna arengule kolme aastakümne vältel, selle kohta ja missiooni tänapäevas ning võimalikke suundi edaspidiseks arenguks. Põgusalt arutletakse ka selle üle kuidas võiks organisatsioon edasi liikuda, reageerides paindlikult ühiskonnas ja Eesti kultuurimaastikul toimuvatele muutustele, samas seistes jätkusuutliku ja kõrget kunstiväärtust kandva Eesti muusikakultuuri eest.

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia rektor, pianist, kammermuusik ja pedagoog prof **Ivari Ilja** õppis klaverit Tallinna Riiklikus Konservatooriumis (Laine Mets) ning Moskva konservatooriumis (Vera Gornostajeva, Sergei Dorenski). Ta on edukalt osalenud mitmetel konkurssidel, töötanud kontsertmeistrina RAT Estonias ning klaveripedagoogina Tallinna Riiklikus Konservatooriumis (al 1986; al 1999 professor, 2000–2015 EMTA klaveriosakonna juhataja).

Ivari Ilja on kõrgelt hinnatud klaveripedagoog, kelle õpilaste hulka kuuluvad Inga Arro, Mihhail Gerts, Sten Heinoja, Marja Jürisson, Sten Lassmann, Mihkel Mattisen, Mihkel Poll, Antti Siirala, Maksim Štšura jt. Ilja on juhatanud meistrkursuseid Eestis ja Soomes Sibeliuse Akadeemias ning Jyväskyläs Kesk-Soome Konservatooriumis. Ivari Ilja on andnud soolokontserte Eestis, Venemaal, Soomes, Rootsis jm ning esinenud solistina koos mitmete orkestritega (ERSO, Moskva Sümfooniaorkester, Leningradi Filharmoonia Akadeemiline Sümfooniaorkester, Põhjamaade Sümfooniaorkester jt). Hinnatud ansamblistina on Ilja olnud lavapartner paljudele rahvusvaheliselt tuntud lauljatele (Irina Arhipova, Maria Gulegina, Elena Zaremba, Dmitri Hvorostovski jt) ning olnud tegev pianist-kontsertmeistrina mitmetel rahvusvahelistel lauljate konkurssidel.

2001. aastal tunnustati Ivari Iljat Eesti Vabariigi kultuuripreemiaga, 2006. aastal Eesti Muusikanõukogu aastapreemiaga. Alates 2017. aastast on ta Eesti Muusikanõukogu president.

Üldhariduse roll teadliku kontserdipubliku kujundamisel

Kristi Kiilu

EMTA muusikapedagoogika õppejuht

Ettekanne keskendub kohustuslikus üldhariduses antava muusikaõpetuse võimalustele kasvatada ja kujundada teadlikku muusika-kuulajat ning selle realiseerumisele tegelikkuses. Põhikooli riiklik õppekava (PRÕK) sätestab sihiseades, et “Eesti kool seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest”. Samuti leiame samas ühe üldpädevusena taotletava kultuuri- ja väärtuspädevuse, mis nõuab “oma maa ja teiste maade rahvaste kultuuripärandi ja nüüdiskultuuri sündmustega suhestumist ja väärtustamist”. Õpitulemusena kirjeldatakse, et õpilane “tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja arengule”. Samuti, et õpilane “suudab väljendada ennast loominguiliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist” (PRÕK 2011). Lisaks tavapärasele klassiruumile on õppimise paikadena kirjeldatud muusika ainekavas ka õppekäike kontsertidele, teatritesse, muuseumidesse, stuudiosse, muusikakoolidesse, loodusesse, näitustele, raamatukogudesse jne. Muusika õppimise ja õppekäikude tulemusel õpilane “arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil ning kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusika oskussõnavara” (PRÕK 2011, lisa 6).

Kristi Kiilu on lõpetanud koorijuhtimise eriala prof. Kuno Arengu käe all, omandanud teadusmagistrikraadi Tallinna Ülikoolis kasvatusteadustes ning kaitsnud filosoofiadoktorikraadi Helsingi Ülikoolis. Praegu töötab ta EMTAs muusikakasvatuse professorina ning juhib muusikapedagoogika eriala. Ta on aktiivselt tegev Põhja- ja Baltimaade muusikahariduse ja -õpetaja koolituse võrgustikes ning teinud tihedat koostööd valdkonna väljapaistvate professoritega: David Hebert (Norra), Helga Rut Gudmundsdottir (Island), Heiki Ruismäki ja Inkeri Ruokonen (Soome), Judit Váradi (Ungari), Edgars Vitols (Läti) jt. Tema uurimisvaldkonnaks on haridus ning (muusika) õpetaja koolitus. Praegu osaleb ta rahvusvahelises uurimisprojekti, mis keskendub muusikakõrgkoolide kultuurile.

Kristi Kiilu on pälvinud Heino Liimetsa nimelise preemia parima doktoritöö kategoorias ning Riho Pätsi Koolimuusika Fondi preemia teadustegevuse eest aastal 2011.

Muusikaline huviharidus kui professionaalsuse taimelava

Piret Rips-Laul

Eesti Muusikakoolide Liidu aseesimees

Eesti Muusikakoolide Liitu kuulub 87 muusikakooli, kus õpib 12 000 õpilast ja töötab ligi 2000 õpetajat. Koolidel puudub riiklik õppekava ning iga kool tegutseb oma võimaluste ja vajaduste piirides. Koolid on omanäolised, aga puutuvad kokku järjest suuremate probleemidega, mida kohalikud omavalitsused lahendada ei suuda: pea kahekordsed palgaerinevused, õpetajate puudus ja vananev õpetajaskond. Mida saaks täna muuta, et maapiirkondi ei ootaks ees muusikakoolide sulgemine õpetajate puuduse tõttu? Kuidas muuta õpetaja töö väiksemates kohtades noortele atraktiivseks? Mida ootame oma riigilt olukorra parandamiseks?

Piret Rips-Laul (1965) on muusikaõpetaja, helilooja ning Võru Muusikakooli direktor. Ta on töötanud õppejõuna EMTAs ja gümnaasiumiastme õpetajana Tallinna Muusika-keskkoolis ning juhib solfedžoõpetajate aineliiitu. Viimased kaks aastat on ta olnud Eesti Muusikakoolide Liidu juhatuse aseesimees ja otsinud lahendusi muusikakoolide probleemidele ning võidelnud õpetajate väärrika palga eest.

Huvikoolist muusikakõrgkoolini. Muusikakoolide õpilaste tulevikuvaated

Eesti Muusikakoolide Liidu uuringu tutvustus

Piret Rips-Laul

Eesti Muusikakoolide Liidu aseesimees

Kaie Tanner

Eesti Muusikanõukogu juhatuse liige, EMTA kultuurikorralduse magistrant

Eesti muusikakultuuri kestmise ja kõrge kvaliteedi tagavad haritud muusikud. Paraku napib muusikaerialadele sisseastujaid nii meie kõrgkoolides kui ka kõrgkoolieelsetes õppeasutustes ning see tekitab muret Eesti muusikamaastiku jätkusuutlikkuse pärast. Kas probleemiks on valdkonna väikesed palgad, vähene nähtavus, madal teadlikkus muusikahariduse perspektiividest või veel midagi muud?

Küsitluse viisime läbi 26 muusikakoolis üle Eesti, sealjuures saatsime eraldi küsimustikud muusikakoolide lõpuklasside õpilastele ning nende vanematele. Tahtsime teada, kas muusikakoolis antav haridus ja pakutavad tegevused vastavad nende ootustele, mis neile kõige enam meeldib ja mis kõige rohkem häirib, kas nad soovivad minna muusikat edasi õppima ja mis seda otsust mõjutas jne.

Kas vastused üllatasid meid? Jah.

Konverentsil teeme küsitluse tulemustest kokkuvõtted.

Kaie Tanner (s 1975) lõpetas Eesti Muusikaakadeemia 2000. aastal koorijuhtimise erialal (prof Ants Soots) ning õpib praegu EMTA magistrantuuris kultuurikorraldust. Ta töötab Eesti Kooriühingus tegevjuhina ning on Raadio Laste Laulustuudio kooride dirigent.

Kaie Tanner kuulus Euroopa Muusikanõukogu juhatusse 2009–2015 ning Euroopa Kooriühingu juhatusse 2009 – 2018. Alates 2012 on ta Rahvusvahelise Koorifestivalide Liidu president.

Alates 2001 on ta korraldanud rahvusvahelisi koorifestivale, dirigentide konkursse, laulunädalaid ja konverentse, teinud ettekandeid Eesti ja rahvusvahelistel konverentsidel (Euroopa Muusikafoorum Bernis 2014, rahvusvaheline muusikahariduse konverents Pecs 2014, Balti riikide laulupeokonverents Riias 2016, Maailma Koorimuusika Sümpoosion Barcelonas 2017, Euroopa koorimuusika päevad Utrechtis 2022 jt), avaldanud artikleid Eesti ja välisajakirjanduses, osalenud rahvusvaheliste koorifestivalide žüriide töös (Hong Kong, Neerpelt, Peking) ja viinud läbi koolitusi. Ta on olnud mitmete rahvusvaheliste festivalide konsultant (Põhja- ja Baltimaade Koorifestival Reykjavíkis 2010, EUROPA CANTAT Ljubljanas 2021) ning töötanud EUROPA CANTATi festivalide nõukogudes (Torino 2012, Pecs 2015, Bergen 2014, Lyon 2017, Vilnius 2022).

KONTSERDID

Festival Eesti Muusika Nädal

Lepo Sumera autorikontsert

24. november 2022 kell 19 EMTA suures saalis

KAVA

- **Puhkpillikvintett „Mäng puhkpillidele”**

Toomas Vavilov, Peeter Sarapuu, Heili Rosin-Leivategija, Kreete Perandi, Ingely Laiv-Järvi

- **Tähed**

Arete Kerge (sopran), Age Juurikas (klaver)

- **Kaks Shakespeare'i sonetti**

1. My Music (nr. 128)

2. Tis better to be vile (nr. 121)

Arete Kerge (sopran), Age Juurikas (klaver)

- **Sarvelugu**

Kreete Perandi (metsasarv)

- **Kaks pala aastast 1981**

Kadri-Ann Sumera (klaver), Age Juurikas (klaver)

- **Klarneti kapriisid „Kaks capricciot”**

Toomas Vavilov (klarnet)

- **Quasi Improvisata**

Toomas Vavilov (klarnet), Kadri-Ann Sumera (klaver)

- **Üks ilma teiseta**

Kadri-Ann Sumera (klaver), Age Juurikas (klaver)

- **Meie!**

Heigo Rosin, Brita Reimann, Terje Terasmaa, Vambola Krigul (löökpillid)

- **Maa, kus ei kasva puid**

Heigo Rosin (vibrafon), Kadri-Ann Sumera (klaver)

Noorteakadeemia gala

25. november 2022 kell 13.45 EMTA suures saalis

KAVA

- **Eduard Tubin** (1905–1982) **Ballaad Mart Saare teemale**, ETW 40
Madis Sikk (klaver)
- **Ludwig van Beethoven** (1770–1827) **Tšellosonaat A-duur, op 69 I osa**
Allegro ma non tanto
Iris Teemägi (tšello)
Lea Leiten (klaver)
- **Malcolm Arnold** (1923–2006) **Fantaasia soolofagotile**
Patrick Mauer (fagott)
- **Henryk Wieniawski** (1835–1880) **Polonees A-duur, op 21**
Karoliina Kuppart (viiul)
Jelena Fomina (klaver)

Festival Eesti Muusika Nädal

Tõnu Kõrvitsa autorikontsert

25. november 2022 kell 19 EMTA suures saalis

KAVA

- **Mõistatus**

Ivari Ilja (klaver)

- **to the north...**

Ivari Ilja (klaver)

- **Wings**

Virgo Veldi (saksofon), Ivari Ilja (klaver)

- **Laul**

Virgo Veldi (altsaksofon), Ivari Ilja (klaver)

- **Point Nemo**

FourEst (Linda-Anette Verte – viiul, Egert Leinsaar – viiul,
Sandra Klimaitė – vioola, Theodor Sink – tšello)

- **Järvede laul**

Virgo Veldi (saksofon)

FourEst (Linda-Anette Verte – viiul, Egert Leinsaar – viiul,
Sandra Klimaitė – vioola, Theodor Sink – tšello)

- **Lunar X** - esmaettekanne

Ivari Ilja (klaver)

FourEst (Linda-Anette Verte – viiul, Egert Leinsaar – viiul,
Sandra Klimaitė – vioola, Theodor Sink – tšello)

